

FARMAKOLOGJI

Emërtimi i lëndës/ modulit	Farmakologji
Tipi i veprimtarisë/ disiplinës	B: Disiplinë karakterizuese e programit
Viti/ Semestri	Viti IV, semestri VII, VIII
Ngarkesa në orë - ECTS	105 orë në auditor/ 145 orë jashtë auditorit 10 ECTS
Leksione	60
Laborator	-
Seminar	45
Emri dhe kualifikimi i pedagogut	- Gëzim Bocari Prof. Dr. - Leonard Deda PhD. - Edita Sadiku PhD - Edi Grabocka PhD - Laerta Kakarriqi MND
Objektivi i programit	Farmakologjia është një lëndë madhore, esenciale për formimin e mjekut. Nëpërmjet saj synohet që studenti të njihet me barnat, si lëndë të caktuara me veprim biologjik, që përbëjnë bazën e terapisë për shumë sëmundje. Lënda jep njohuri të përgjithshme për proceset farmakokinetike, të cilat mundësojnë që studenti të ketë ide të qarta për fatin e barit në organizmin e njeriut, si dhe për farmakodinamikën e cila shpjegon mekanizmat madhore të veprimit të barnave dhe të problemeve që lidhen me to. Informacioni thelbësor për barnat është i organizuar në bazën e sistemeve të organizmit ku ato veprojnë. Rëndësi i jepet edhe kuptimit të formave farmaceutike të ndryshme dhe mënyrës së shkrimit të recetës dhe përshkrimit racional të barnave.
Programi Leksione	Objekti i Farmakologjisë, lidhja me disiplinat e tjera mjekësore. Farmakokinetika: Rrugët e administrimit dhe transporti membranor i barnave. Përthithja dhe shpërndarja e barnave. Biotransformimi dhe eliminimi barnave. Farmakodinamika: Përgjigja ndaj barit, efekti farmakologjik, ndërveprimet bar-receptor dhe receptorët farmakologjikë. Mekanizmat kryesorë të veprimit të barnave. Ndërveprimet ndërmjet barnave. Efektet e padëshiruara të barnave. Zhvillimi i barnave dhe aspekte të veprimtarisë rregullatore të barnave. Farmakologjia e sistemi nervor autonom. Përmbledhje anatomo-fiziologjike e SNV. Agonistët e receptorëve kolinergjikë dhe antikolinesterazikët. Antagonistët e receptorëve kolinergjikë (antimuskarinikët). Miorelaksantët dhe ganglioblokuesit. Agonistët e receptorëve adrenergjikë dhe barnat simpatomimetikë. Antagonistët e receptorëve adrenergjikë: Betablockuesit. Alfablockuesit. Alfa adrenolitikët alkaloidë të ergotit, Barnat që veprojnë në mitër.

	Insuficienca kardiake dhe barnat që përdoren në mjekimin e saj. Digitalikët. Diuretikët dhe vazopresina. Antiaritmikët. Barnat që përdoren për trajtimin e sëmundjes iskemike të zemrës. Farmakologjia e sistemit RAA (frenuesit e reninës, ACE - inhibitorët dhe ARB). Kalciblllokuesit dhe antihipertensivët. Barnat për mjekimin e dislipidemive. Barnat që përdoren në mjekimin e çrregullimeve të koagulimit. Koagulantët e përgjithshëm, vitamina K. Antikoagulantët e tërthortë dhe të drejtpërdrejtë. Barnat antiagregantë dhe fibrinolitikë. Barnat që përdoren në mjekimin e anemive, faktorët e rritjes hemopoietike. Sistemi Nervor Qendror. Neurotransmetuesit. Anestezikët e përgjithshëm, anestezikët lokalë, gazrat terapeutike. Barnat hipnotikë, anksiolitikët dhe sedativët, alkoolët. Antiepileptikët. Anti-parkinsonikët. Antidepresivët dhe antimaniakalët. Antipsikotikët. Analgjezikët opioidë. Adiksioni dhe abuzimi me barnat. Anti inflamatorët jo steroidë (barnat analgjeziko-antipiretikë-antiinflamatorë). Barnat modifikues të sëmundjes reumatizmale, analgjezikët jo opioidë dhe barnat antipodagrike. Agonistët dhe antagonistët e 5-HT: histamina, eikosanoidët. Sistemi Endokrin. Hormonet e hipofizës dhe faktorët çlirues hipotalamikë. Hormonet e tiroides dhe antitirodienët. Hormoni adrenokortikotrop, glukokortikosteroidët, analogët e tyre sintetikë dhe antagonistët e hormoneve adrenokortikalë. Hormonet seksualë. Estrogenët, progestinat, androgenët dhe frenuesit. Farmakologjia e pankreasit: insulina dhe hipoglicemiantët oralë. Barnat që ndikojnë në mineralizimin e kockave. Barnat që përdoren në trajtimin e astmës bronkiale dhe SPOK , frenuesit e kollës dhe ekspektorantët. Barnat antiacidë dhe antiulcerozë. Barna që ndikojnë në peristaltikën e zorrëve, laksativët, antidiarreikët, antiemetikët. Trajtimi i gurëve të tëmthit. Barnat kundër protozoarëve dhe antihelmintikët. Kimioterapeutikët. Antibakterialët. Parimet e përdorimit të antimikrobikëve. Antibiotikët beta - laktamikë: penicilinat. Cefalosporinat, dhe antibiotikë të tjerë që veprojnë në murin bakterial. Aminoglikozidët dhe kloramfenikoli. Tetraciklinat, makrolidët, ketolidët dhe klindamicina. Sulfanilamidet, trimetoprimë – sulfometoksazoli, kinolonet, fluorokinolonet. Barnat kundër Tuberkulozit.
--	---

	Antimykotikët (amphotericina B, nistatina, imidazolet). Antiviralët. Antitumoralët (barnat që përdoren në kemioterapinë e kancerit). Imunofarmakologjia (Imunofrenuesit dhe imunostimuluesit). Parimet e toksikologjisë dhe të trajtimit të helmimeve, metalet e rënda dhe antagonistët e tyre.
Programi Seminare	Hyrje në recepturë. Format e ngurta. Tabletat dhe kapsulat. Format e lëngëta. Tretësirat për përdorim të jashtëm dhe pikat. Tretësirat për përdorim të brendshëm. Format e buta. Objekti i Farmakologjisë, lidhja me disiplinat e tjera mjekësore; Farmakokinetika: Rrugët e administrimit dhe transporti membranor i barnave. Përthithja dhe shpërndarja e barnave. Biotransformimi dhe eliminimi barnave. Farmakodinamika: Përgjigja ndaj barnave, efekti farmakologjik, receptorët farmakologjikë dhe ndërveprimet bar-receptor. Mekanizmat kryesorë të veprimit të barnave. Ndërveprimet ndërmjet barnave. Efektet e padëshiruara të barnave. Zhvillimi i barnave dhe aspekte të veprimtarisë rregullore të barnave. Farmakologjia e sistemit nervor autonom. Përmbledhje anatomo-fiziologjike e SNV. Agonistët e receptorëve kolinergjikë dhe antikolinesterazikët. Farmakologjia e tyre. Antagonistët e receptorëve kolinergjikë (antimuskarinikët). Farmakologjia tyre. Miorelaksantët dhe ganglioblokuesit. Agonistët e receptorëve adrenergjikë dhe barnat simpatomimetikë. Alfa adrenolitikët, alkaloidët e ergotit, Barnat që veprojnë në mitër. Alfablokuesit e tjerë. Antagonistët e receptorëve adrenergjikë: Betablokuesit. Diuretikët, vazopresina dhe baranat që ndikojnë në mbajtjen e ujit. Digitalikët, Insuficiencia kardiake dhe mjekimi i saj. Antiaritmikët Barnat që përdoren për trajtimin e angina pectoris dhe SIZ. Farmakologjia e sistemit Reninë-Angiotenzinë-Aldosteron (frenuesit e reninës, ACE-inhibitorët dhe bllokuesit e receptorëve të angiotenzinës II). Barnat që përdoren në mjekimin e dislipidemive. Kalciblokuesit dhe antihipertensivët. Barnat që përdoren në mjekimin e çrregullimeve të koagulimit. Koagulantët e përgjithshëm, vitamina K. Antikoagulantët e tërthortë dhe të drejtpërdrejtë. Barnat që përdoren në mjekimin e anemive, faktorët e rritjes hemopoietike. Barnat antitrombotikë, antiagregantët, antikoagulantët, fibrinolitikët. Neurotransmetuesit. Anestezikët e përgjithshëm, anestezikët lokalë, gazrat terapeutike. Barnat hipnotikë, anksiolitikët, sedativët. Anti-epileptikët, Anti-parkinsonikët. Antidepresivët, antimaniakalët, Antipsikotikët. Analgjezikët opioidë. Adiksioni dhe abuzimi me barnat. Antiinflamatorët jo steroidë. Barnat modifikues të sëmundjes reumatizmale, analgjezikët jo opioidë dhe barnat antipodagrike. Farmakologjia e histaminës, eikosanoidëve dhe acidit nitrik. Agonistët dhe

	antagonistët e 5-HT. Sistemi Endokrin. Hormonet e hipofizës dhe faktorët çlirues hipotalamikë. Hormonet e tiroides dhe antitirodienët. ACTH, glukokortikosteroidët, analogët e tyre sintetikë dhe antagonistët e hormoneve adrenokortikalë. Estrogenët, progestinat, androgenët dhe frenuesit e tyre. Farmakologjia e pankreasit: insulina dhe hipoglicemiantët oralë. Barnat që ndikojnë në mineralizimin e kockave. Sistemi respirator. Barnat që përdoren në trajtimin e astmës bronkiale dhe SPOK, frenuesit e kollës dhe ekspektorantët. Aparati tretës. Barnat antiacide dhe antiulçeroze. Barna që ndikojnë në peristaltikën e zorrëve, laksativët, antidiarreikët, antiemetikët. Trajtimi i gurëve të tëmthit. Kimioterapeutikët. Antibakterialët. Parimet e përdorimit të antimikrobikëve. Antibiotikët beta laktamikë: penicilinat. Cefalosporinat, dhe antibiotikë të tjerë që veprojnë në murin bakterial. Betalaktamikët e tjerë. Aminoglikozidët dhe kloramfenikoli. Tetraciklinat, makrolidët, ketolidët dhe klindamicina. Sulfanilamidet, trimetoprimë-sulfometoksazoli, kinolonet, fluorokinolonet. Barnat kundër protozoarëve dhe antihelmintikët. Barnat kundër Tuberkulozit. Antimykotikët. Antiviralët. Antitumoralët (barnat që përdoren në kemioterapinë e kancerit). Imunofrenuesit dhe imunostimuluesit. Parimet e toksikologjisë dhe të trajtimit të helmimeve, metalet e rënda dhe antagonistët e tyre.
Format dhe metodat e mësimdhënies	Leksione dhe Seminare.
Mënyra e vlerësimit të studentëve	Provim me shkrim.
Literatura	➤ Farmakologjia; Bocari G. dhe bp.; Tiranë, 2010.
Detyrimet e studentit për lëndën	